

De zeven hoofdzonden (1) hebzucht. Pakken wat je pakken kunt

Lukas 2,13-34

1. We praten tegenwoordig graag over talenten die je hebt en die je ontwikkelen mag of dat je mag zijn zoals je bent. Hoe vaak heb je dat wel niet gehoord? Natuurlijk iedereen is de moeite waard en mag je gezien worden. Maar misschien zijn we niet altijd helemaal eerlijk naar onszelf. We kunnen heel goed bij anderen aanwijzen waar het fout zit. Ja toch? Maar ons eigen falen – hoe we zelf fout zitten - krijgt maar weinig ruimte. Wat is dan ons falen, onze fout? Ik probeer altijd heel positief te zijn, maar je kunt niet je ogen sluiten voor het kwaad dat we met z'n allen aanrichten. Vandaag is het Micha-zondag en kijken we naar de wereld om ons heen. Naar de vuile handen die we maken: opwarming van de aarde door ons consumentengedrag, grote problemen voor het klimaat en de wereld van morgen. Ik vind het heel logisch dat tieners klimaatprotesten doen. Wat ik dan wel weer jammer vond was dat er in het journaal alleen aandacht was voor tieners die bij de macDonalds een burgertje zaten te eten. Alsof daarmee al die 1000-en tieners allemaal niet serieus aan het protesteren waren. Vergeet ook niet de schending van mensenrechten (shirtje voor paar euro, kinderhandjes die onze telefoons in elkaar zetten), of immens dierenleed. De mens is tot weinig goeds in staat gebleken, als je er zo naar kijkt. Om daar goed over te kunnen praten/ mee om te gaan hebben we nieuwe woorden nodig. Om te beseffen hoe ernstig het eigenlijk is. Zijn we stom? Hebben we oogkleppen op? Zijn we zondig? Bij 'zonde' denken veel mensen aan seks op het verkeerde moment met de verkeerde persoon, of aan een ijsje met te veel calorieën, of in elk geval horen ze er een afwijzing in van alles wat leuk, spannend en lekker is. Daar gaat het niet om, daarom kwam Francis Spufford met deze definitie voor zonde: "de menselijke neiging om dingen te verkloten." Dat is zonde. En dat doen we dan ook. Op allerlei manieren.

2. Eén van de manier waarop, één van de hoofdzonden - is **hebzucht**. Hebzucht is het verlangen om meer te hebben, ongeacht het effect daarvan op andere mensen, dieren en de schepping. Meer, meer, meer, maar geen rekening houden wat dat doet met anderen, met de wereld/het klimaat. Het is makkelijk om voorbeelden te noemen van anderen die hebzuchtig zijn. Ik was zelf hebzuchtig toen – jaren geleden – Bitcoin nog niet zo bekend was. Ik ben ICT'er, dus had al snel door dat je zelf je PC kon laten 'minen'. Dus ik had dat ding dag en nacht draaien, stroomverbruik in een hoge piek. Ik dacht slapend rijk te worden. Probleem was dat m'n PC veel te traag was om fatsoenlijke hoeveelheden Bitcoin binnen te halen. Het schoot niet op. En wat dacht je van het stroomverbruik? Niet echt duurzaam. En weet je wat helemaal zuur is? Mijn PC is nog gecrashed ook, dus alles is voor niets geweest. Ik voelde me op m'n vingers getikt voor hebzucht.

Jezus waarschuwt voor hebzucht in Lukas 12,15. Ook op andere plekken in de Bijbel wordt hebzucht aangepakt. Jezus vertelt een verhaal van een rijke man die zoveel heeft dat hij zijn schuren afbreekt om nog grotere schuren te bouwen voor al z'n voorraad en dan lekker lang leve de lol. Maar God straft de man voor z'n hebzucht; hij kon het niet met anderen delen; hij verzamelde de schatten alleen voor zichzelf. Maar als je leven voorbij is; voor wie zijn dan al die schatten? Je kan niets je graf mee innemen, zeggen mensen vaak. Dat zeggen is één, maar leven alsof je toch niets mee kan nemen je graf in, is twee. Hebzucht trekt aan ons allemaal.

3. Maar - zeg je - ik moet toch leven? Klopt. Je hebt **hebzucht en eigenbelang**, ze lijken op elkaar, maar zijn niet hetzelfde. Het kan lijken of Jezus in Lukas 12 ook het eigenbelang aan de kant zet (v22). Dat is niet terecht. Jezus ontslaat ons niet van de verantwoordelijkheid om voor onszelf en anderen te zorgen (eigenbelang). Natuurlijk, je hebt kleren en eten nodig. Maar, Jezus zegt: maak je er geen zorgen om. Het is de vraag naar welke rol bezit (vermogen, kleren, eten, drinken) speelt in je leven. Heb je wel eens echt tekort gehad? Waarschijnlijk zul jij niet snel te weinig hebben, maar maken we ons wel zorgen. Jezus gebruikt zelfs het woord 'kwellen'. We willen soms zo graag die ene telefoon, dat ene shirtje, die reis of nog net een betere auto. We vergelijken ons graag met anderen die hetzelfde zijn of nog net even iets meer hebben; zo praten we onze hebberige levensstijl heel snel goed; zo goed als anderen hebben we het ook weer niet. Het neemt je gedachten in beslag, je maakt je zorgen hoe je er nou aan komt. Soms gaat het heel ook heel ongemerkt, wil je gewoon lekker meedoen met de rest, en heb je al niet meer door dat

ons ‘meer – meer – meer’ ongezonde vormen aanneemt. Hoe hebzucht werkt, is dat telkens als je het hebt, je zo weer bezig bent met iets nieuws. Koopverslaafd zijn we. Net als met een zak chips, je blijft ervan eten. We zijn bezig met bezit en spullen alsof ons leven er vanaf hangt, maar Jezus zegt: ‘Dat is niet zo. Pas op voor hebzucht.’ Hebzucht maakt van jou iemand die je niet wilt zijn. Is er een tegengif, een medicijn tegen hebzucht?

4. Het goede nieuws voor hebzuchtigen, mensen die pakken (willen) wat ze pakken kunnen: ja er is een tegengif. Het tegenovergestelde van hebzucht is niet dan maar als sloeber leven, in armoede. Nee, het is vrijgevig zijn. Vrij om te geven. Want God is zelf vrijgevig. Hij weet wat we nodig hebben, Jezus zegt dan ook: zoek mijn koninkrijk – de wereld die ik voor ogen heb – en ik geef je wat je nodig hebt. Hij heeft ons het Koninkrijk willen schenken. God is een koning die zijn koninkrijk geeft aan zijn onderdanen. Niet een koning die zijn onderdanen uitperst, maar ze laat mee profiteren van zijn rijkdom. God gaf alles, zijn schat, zijn zoon Jezus, om mensen te redden. We zijn gekocht en betaald met Jezus’ bloed, zegt Bijbel (1 Petrus 2,19) Om ons te redden van hebzucht, van het najagen van meer-meer-meer. Want daar is niet de zin van het leven te vinden. Hij gaf ons Jezus, zodat we opnieuw kunnen beginnen. Een nieuw leven beginnen waarin we rekening houden met andere mensen, dieren en natuur. Een nieuw leven met Jezus, rijk in hem.

5. Hoe kom je van hebzucht naar vrijgevigheid?

* Verkrijg inzicht hoe **verwoestend hebzucht** is. De grote voetafdruk die wij hebben als mensen zorgt voor opwarming van de aarde, dat werd vroeger nog betwijfeld, nu algemeen aangenomen in de wetenschap. En er zijn genoeg redenen om ons zorgen te maken. Lees, kijk documentaires, luister naar de zorgen die anderen zich maken. Maar ook impact van hebzucht op jezelf: het verwijdert je van hoe je bedoeld bent, hoe je gemaakt bent. Het verwijdert ons van God (cf gelijkenis man voorraadschuren in Lukas 12). We zijn niet gemaakt om ons heen te graaien. Je bent dan niet meer vrij, altijd maar ontevreden met wat je hebt.

* Denk na hoeveel we **ontvangen hebben wat niet van ons was**. Jezus zegt: zie de lelies, zie de vogels; God voedt ze, God zorgt voor ze. Maar hij geeft *ons* nog veel meer. Alles komt van

boven. Jezus kan dan ook makkelijk zeggen: verkoop wat je hebt, geef het weg. Want God zorgt toch wel voor ons. Nogmaals, je moet leven, eten & drinken, maar – als ik Jezus goed begrijp – wel op zo'n manier dat we niet menen iets voor onszelf te hebben. Als volgers van Jezus, geven we alles op. We hebben het ook maar gekregen. We hebben de wereld in bruikleen! Spullen worden mooier, heiliger, specialer. Wees zuiniger met grondstoffen, hergebruik, ga langer door met een apparaat wat toch nog wel werkt.

* Ervaar de **vrijheid en vreugde van vrijgevigheid**. We moeten van pakken wat je pakken kunt naar geven wat je geven kunt. God geeft graag, hoe graag geef jij? Geven is eigenlijk een oefening in vrij zijn. Geld lijkt soms te fluisteren: 'je hebt mij nodig. Ik zal je problemen oplossen.' Maar als je een deel van je geld – of wat je ook hebt – weggeeft, dan zeg je eigenlijk: 'zo nodig heb ik je ook weer niet. Ik ben vrij. Ik leef voor God, hij heeft mij bevrijd van hebzucht om te geven.' Daar wordt je blij van, omdat je teruggeeft wat je van God kreeg. Ben jij vrij mens? Bedenk eens de komende tijd: Wat kun jij weggeven?

Oktober 2019, Lars Grijsen, Stadshartkerk